

Instytut Pamięci Narodowej

<http://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/40185,Studencki-Komitet-Solidarnosci-dokumenty-z-Archiwum-IPN.html>
2018-06-21, 21:49

Studencki Komitet Solidarności – dokumenty z Archiwum IPN

	BATKO Liliana 1678 c. Franciszka i Kofci Molenda ur. 30.08.1954r. Kraków zam. [REDACTED] studentka 7 roku Wydz. Fil. Polskiej UJ - absolwentka			
Lp.	Treść informacji	Przebieg choroby/Regrejo	Zródło	Data - Uwagi
	<p>Wzrost: 165 cm, ciężar ciała: 55 kg, kolor włosów: ciemny, kolor oczu: ciemny, kolor skóry: jasna, kształt ciała: normalny, stan zdrowia: dobry, wykształcenie: wyższe, zawód: studentka, miejsce zamieszkania: Kraków, adres: ul. [REDACTED], telefon: [REDACTED], e-mail: [REDACTED], inne dane: [REDACTED]</p>	Przebieg choroby: 29.10.78		

GATKIEWICZ Małgorzata 20/4
 c. Stanisława i Mani Górskiej
 ur. 17.09.1953r. Kraków

zam. [redacted]
 absolwentka Ujch. Psychologii 47
 zotr. w Domu Dziecka 116 w Krakowie

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/Region	Zródło	Data - Uwagi
	<p>Archiwa Instytutu Kulturoznawstwa w Krakowie posiadają w swoim zbiorze 4. część. Wykazanie pracy. Materiał dotyczący wspomnień i wspomnień. 1.4. Materiał dotyczący wspomnień. - datacja 18.5.11</p>			

GATKIEWICZ Małgorzata 20/4
 c. Stanisława i Mani Górskiej
 ur. 17.09.1953r. Kraków

zam. [redacted]
 absolwentka Ujch. Psychologii 47
 zotr. w Domu Dziecka 116 w Krakowie

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/Region	Zródło	Data - Uwagi
	<p>Archiwa Instytutu Kulturoznawstwa w Krakowie posiadają w swoim zbiorze 4. część. Wykazanie pracy. Materiał dotyczący wspomnień i wspomnień. 1.4. Materiał dotyczący wspomnień. - datacja 18.5.11</p>			

MAJEWSKA Elżbieta 26/5
 c. Leszka
 ur. 23.10.1952r. Choszcz

zam. [redacted]
 absolwentka Fil. Polskiej 47

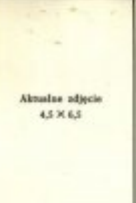
Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/Region	Zródło	Data - Uwagi
	<p>Opisano i archiwa Instytutu Kulturoznawstwa w Krakowie posiadają w swoim zbiorze 4. część. Wykazanie pracy. Materiał dotyczący wspomnień i wspomnień. 1.4. Materiał dotyczący wspomnień. - datacja 18.5.11</p>			

	MAJEWSKA Ełbieta	26/4
	c. Leszka	
	ur. 23.10.1952 r. Chorzów	
	zam. [REDACTED]	
	absolwentka Fil. Polskiej UJ	

Lp.	Treść informacji	Przebieg choroby/Repcja	Zródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywista podziemnego ruchu walczącego z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej.			

	MALESZKA Lesław	26/4
	s. Edmunda i Danuty	
	ur. 15.11.1952 r. Zakopane	
	zam. [REDACTED]	
	absolwent Fil. Polskiej UJ. <i>zob. w 3. Międzyuczelnianej Bibliotece</i>	

Lp.	Treść informacji	Przebieg choroby/Repcja	Zródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywista podziemnego ruchu walczącego z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej.	Przebieg choroby: 24.10.78 Abszolwent: 6.05.01 - partynia Zakopany na 48 pach. 1.06.6080r.		

	MALESZKA Lesław	26/4
	s. Edmunda i Danuty	
	ur. 15.11.1952 r. Zakopane	
	zam. [REDACTED]	
	absolwent Fil. Polskiej UJ. <i>zob. w 3. Międzyuczelnianej Bibliotece</i>	

Lp.	Treść informacji	Przebieg choroby/Repcja	Zródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywista podziemnego ruchu walczącego z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej. Członek Komitetu Wykonawczego podziemnej organizacji walczącej z okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej.	Przebieg choroby: 24.10.78 Abszolwent: 6.05.01 - partynia Zakopany na 48 pach. 1.06.6080r.		

19/10

RUSZAR Józef
 s. Józefa i Danuty
 ur. 2.03.1951, Pruszków
 zam. [redacted]
 absolwent Fil. Polskiej UJ
 w [redacted]

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/Określenie	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywny działacz kulturalny SNT-u. Był sekretarzem SNT-u, kierownikiem i organizatorem nieformalnych spotkań i wykładów M. Pociągacz i Włodek; Dł. Władysław i organizator powstania w Warszawie w sprawie M. Pociągacza, podał listę nieformalnych i formalnych współpracowników Władysława Pociągacza i Włodęka. Władysław obraził i obraził w Warszawie, w dniu 24.11.77. Władysław i Włodęka - jego pomocnik Władysław w dniu 14.01.76. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. W maju 1991. powołano go na stanowisko p.o. w Warszawie i w Warszawie i podzielił się z Władysławem w sprawie Władysława i Włodęka. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001.			

19/10

RUSZAR Józef
 s. Józefa i Danuty
 ur. 2.03.1951, Pruszków
 zam. [redacted]
 absolwent Fil. Polskiej UJ
 w [redacted]

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/Określenie	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywny działacz kulturalny SNT-u. Był sekretarzem SNT-u, kierownikiem i organizatorem nieformalnych spotkań i wykładów M. Pociągacz i Włodek; Dł. Władysław i organizator powstania w Warszawie w sprawie M. Pociągacza, podał listę nieformalnych i formalnych współpracowników Władysława Pociągacza i Włodęka. Władysław obraził i obraził w Warszawie, w dniu 24.11.77. Władysław i Włodęka - jego pomocnik Władysław w dniu 14.01.76. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. W maju 1991. powołano go na stanowisko p.o. w Warszawie i w Warszawie i podzielił się z Władysławem w sprawie Władysława i Włodęka. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001.			

19/10

SONIK Bogusław
 s. Walentego i Jany Kąpczyk
 ur. 3.12.1953 r. Kraków
 zam. [redacted]
 absolwent Wzrostu Prawa UJ
 przy Krakowskiej Szkoле Główniej i Towarzystwa Złoty Młoc

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/Określenie	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywny działacz kulturalny SNT-u. Był sekretarzem SNT-u, kierownikiem i organizatorem nieformalnych spotkań i wykładów M. Pociągacz i Włodek; Dł. Władysław i organizator powstania w Warszawie w sprawie M. Pociągacza, podał listę nieformalnych i formalnych współpracowników Władysława Pociągacza i Włodęka. Władysław obraził i obraził w Warszawie, w dniu 24.11.77. Władysław i Włodęka - jego pomocnik Władysław w dniu 14.01.76. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. W maju 1991. powołano go na stanowisko p.o. w Warszawie i w Warszawie i podzielił się z Władysławem w sprawie Władysława i Włodęka. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001.	Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001. Władysław i Włodęka - na lata 2000 i 2001.		

SONIK *Bożysław* 1923
s. Walentego *i Janiny Rajce*
ur. 3.12.1953 r. *Kraków*
ZAM. XXXXXXXXXX
absolwent UJ *Rauca UJ*
pracy Krakowskie Biuro Gazet i Teraźni Zakampek

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/tytuł	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywne działanie w ramach SKS-ów. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.	Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.		

WILDSTEIN *Bronisław* 22/9
s. Szymona *Janiny (żona: Galina)*
ur. 11.06.1952 r. *Kraków*
ZAM. XXXXXXXXXX
absolwent Fil. Polskiej UJ *lobowa praca*

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/tytuł	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywne działanie w ramach SKS-ów. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.	Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.		

WILDSTEIN *Bronisław* 22/9
s. Szymona *Janiny (żona: Galina)*
ur. 11.06.1952 r. *Kraków*
ZAM. XXXXXXXXXX
absolwent Fil. Polskiej UJ *lobowa praca*

Lp.	Treść informacji	Przedmiot/tema/tytuł	Źródło	Data - Uwagi
	Organizator i aktywne działanie w ramach SKS-ów. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.	Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie. Właściciel firmy "S. Walentego" s.p.a. z siedzibą w Krakowie.		

Impulsem do powstania SKS była śmierć Stanisława Pyjasa, studenta polonistyki UJ i współpracownika KOR. Jego zwłoki znaleziono 7 maja 1977 r. na klatce schodowej kamienicy przy ul. Szewskiej 7 w Krakowie. O śmierć Pyjasa powszechnie oskarżano Służbę Bezpieczeństwa. Jego przyjaciele i koledzy podjęli kroki, mające na celu uczczenie pamięci

zmarłego oraz nagłośnienie sprawy, którą władze bagatelizowały. Ich działania zaowocowały przekształceniem krakowskich juwenaliów w wielką manifestację żałobną.

Decyzję o założeniu SKS podjęto w nocy z 14 na 15 maja 1977 r. w mieszkaniu Liliany Batko. W gronie organizatorów „czarnych juwenaliów” uznano, że wyzwolona wśród studentów aktywność powinna zostać skoncentrowana w nowej strukturze. 15 maja 1977 r., na zakończenie tzw. czarnego marszu, w którym ulicami Krakowa przeszło kilka tysięcy osób, ogłoszono deklarację założycielską Komitetu. Podpisy pod nią złożyli: Andrzej Balcerek, Joanna Barczyk, Liliana Batko, Wiesław Bek, Małgorzata Gątkiewicz, Elżbieta Majewska, Lesław Maleszka (tajny współpracownik SB o pseudonimach „Ketman”, „Return”, „Tomek”, „Zbyszek”), Józef Ruszar, Bogusław Sonik i Bronisław Wildstein.

W kolejnych dniach deklarację poparło ok. 2 000 studentów krakowskich uczelni. Jeszcze w 1977 r. SKS-y powstały też w innych miastach: 20 października w Warszawie, 15 listopada w Poznaniu, 14 grudnia we Wrocławiu, a rok później, 10 maja 1978 r. - w Szczecinie. SKS działał jawnie, podając do publicznej wiadomości imiona i nazwiska oraz adresy przedstawicieli, tzw. rzeczników, którymi mogli być tylko studenci.

Podstawową działalnością SKS było powielanie i kolportaż niezależnych wydawnictw, których bibliotekę prowadziła Ewa Kulik (później Anna Smolarczyk). Oprócz tego w miarę systematycznie działacze SKS angażowali się również w działalność edukacyjną, prowadząc wykłady w ramach Towarzystwa Kursów Naukowych, m.in. dla młodzieży szkół średnich. Jedną z form inicjatyw edukacyjnych była organizacja letnich obozów szkoleniowych.

Do najbardziej spektakularnych akcji SKS zaliczyć należy m.in.: głośne protesty przeciwko zakazowi wypożyczania z Biblioteki UJ wydawnictw emigracyjnych, zbieranie podpisów pod petycjami w obronie więźniów politycznych czy w obronie represjonowanych kolegów (np. Ziemowita Pochitonowa).

SKS wydawał również własne pisma: „Indeks” (o charakterze ogólnopolskim) oraz „Sygnał”. Pierwszy numer „Indeksu” wydano jesienią 1977 r. Ostatecznie okazało się 8 numerów pisma. Drugi tytuł był inicjatywą działaczy krakowskiego SKS. W latach 1978–1980 ukazało się 8 numerów, z czego ostatni został niemal w całości skonfiskowany przez bezpiekę.

Działalność SKS zakończyła się w 1980 r. Jego działacze czynnie wsparli strajki robotników w sierpniu 1980 r., a następnie zaangażowali się w powoływanie i organizację struktur Niezależnego Związku Studentów.

Aktywność SKS była pilnie obserwowana przez SB. Na szczeblu centralnym prowadzono Sprawę Operacyjnego Rozpracowania o kryptonimie „Wasale”. Ponadto w poszczególnych KW MO prowadzono sprawy dodatkowe, np. w Krakowie, kolebce SKS, przeciwko działaczom prowadzono kilka spraw grupowych, np. o kryptonimach „Alfa”, „Niepoprawni”, „Adam”, „Beta”, „Gama”, czy „Delta”. Działacze i współpracownicy SKS byli wielokrotnie aresztowani, wzywani do siedzib SB, a w ich mieszkaniach często dokonywano rewizji.

W zasobie IPN, pod sygnaturami IPN BU 01232/188-192, 204 i 205, znajduje się bardzo interesująca dokumentacja dotycząca SKS, wśród niej na szczególną uwagę zasługuje *Kartoteka działaczy i sympatyków Studenckiego Komitetu Solidarności* (zanonimizowane skany kart prezentowane powyżej pochodzą właśnie z niej).

- [*Kryptonim „Wasale”. Służba Bezpieczeństwa wobec Studenckich Komitetów Solidarności 1977-1980, wybór, wstęp i opracowanie Łukasz Kamiński i Grzegorz Waligóra, Warszawa 2007*](#)
- [*Kamil Dworaczek, Studencki Komitet Solidarności we Wrocławiu 1977-1980, Warszawa 2011*](#)